

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CIOCANA

mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, nr. 24/1,
Republica Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 333 665; (022) 337 520
e-mail: jci@justice.md

*Sediul specializat în examinarea cauzelor cu privire la activitatea
judecătorului de instrucție*

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
CIOCANA COURT OFFICE

Chisinau city, Mihail Sadoveanu street, nr.24/1,
Republic of Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 333 665; (022) 337 520
e-mail: jci@justice.md

*The Court Office specialized in the examination of the cases concerning
the activity of the investigative judge*

Curtea Constituțională

MD – 2004, mun. Chișinău, str. Al. Lăpușneanu, nr. 28

Judecătoria Chișinău (*sediul Ciocana*), Vă expediază pentru examinare sesizarea petiționarilor Ala Gherman, Pavel Gherman și Ion Gherman, privind sesizarea Curții Constituționale, în vederea exercitării controlului constituționalității prevederilor art.312 alin. (2) lit. c) din Codul penal.

Se anexează: Copia plângerii înaintată în condițiile art. 313 din Codul de procedură penală pe 5 file.

Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 20 file.

Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 42 file.

Copia încheierii din 07 decembrie 2023 pe 3 file.

Vicepreședintele interimar

Judecătoriei Chișinău (*sediul Ciocana*)

Constantin Damaschin

Grefier:
Natalia Zaborot

Atenție! Judecătoria Chișinău are calitate de operator și prelucrează date cu caracter personal. Documentul conține date cu caracter personal, iar prelucrarea acestor date poate fi făcută doar în condițiile Legii nr.133 din 08 iulie 2011 cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

prezentată în conformitate cu articolul 25 lit. c) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolele 38 alin.(1) lit. c) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

A. Autorul excepției de neconstituționalitate**A.1. Persoană fizică – Recurent 1**

1. Nume: GHERMAN

2. Prenume: ION

5. Reprezentant: -

Persoană fizică – Recurent 2

1. Nume: GHERMAN

2. Prenume: ALA

5. Reprezentant: -

Persoană fizică – Recurent 3

1. Nume: GHERMAN

2. Prenume: PAVEL

5. Reprezentant: -

A.3. Instanța de judecată

1. Judecătoria Chișinău, Sediul Ciocana

2. Judecător: Veaceslav Martînenco,

4. str. Mihail Sadoveanu 24/1, mun. Chișinău, MD-2044

5. Telefon: 022 333 665, e-mail: ion.catrinici@justice.md (grefier Ion Catrinici)

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

De către **Judecătoria Chișinău, Sediul Ciocana** în ordine de control judiciar exercitat în cadrul Instituției Judecătorești de Instrucție are loc în prezent examinarea conform prevederilor la art.313 CPP a **Plângerii din 10.08.2023**, n/î 35747, **număr dosar penal 1-21107835-12-10-11082023-1**, formulată împotriva Ordonanței din 31 iulie 2023 a procurorului ierarhic-superior A.Pleşca din Procuratura Municipală, oficiul Râșcani.

În fapt, urmărirea penală în cadrul dosarului penal nr.2014020206 pornită din 29.01.2014 în baza art.312 Cod penal pe faptul depunerii de declarații mincunoase de către fals pretinsa *parte vătămată* numitul Vutcărău Vasile, director SRL"Elvitis Com", în cadrul dosarului penal nr.2008030943 împotriva lui Ion Gherman, director SRL"Penomet Grup", a fost încetată ilegal prin Ordonanța din 22.07.2020 de către procuror ierarhic inferior I.Buliga din aceeași Procuratură teritorială.

Ulterior Ordonanței din 22.07.2020 emisă în luna iulie a anului 2020, deja la data de 13 aprilie a anului 2022, în cadrul dosarului penal **nr.2017030118** a fost emisă **Ordonanța de nerevendicare din 13.04.2022** prin care **a fost constatată definitiv fapta comiterii infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal de că către același numit Vutcărău Vasile, director SRL"Elvitis Com", ordonanță de nerevendicare care potrivit prevederilor la art. 467 CPP** "*...ordonanțele procurorului privind încetarea urmării penale sînt obligatorii pentru toate persoanele fizice și juridice din țară și au putere executorie pe întregul teritoriu al Republicii Moldova.*" și **este echivalabilă atât în fapt cât și în drept unei sentințe**, care nu este punitiv-executorie doar din motivul intervenției prescripției de tragere la răspundere penală executorie.

Astfel, prin **Ordonanța de nerevendicare din 13.04.2022** în cadrul dosarului penal **nr.2017030118**, care a încununat constatările definitive reieșite din cadrul mai multor investigații și dosare penale, de constatările instituțiilor abilitate de Stat, Ministere și Agenții din cadrul ministerelor, inclusiv de concluziile și constatările reieșite din cauzele penale gestionate de C.N.A. sub conducerea Procuraturii Anticorupție - a fost constatat definitiv faptul că numitul Vutcărău Vasile, director SRL"Elvitis Com" în calitate procesuală de pretinsă *parte vătămată* în cadrul dosarului penal **nr.2008030943**, **în realitate de fapt a falsificat probele/corpurile delictive de învinuire, fapt stabilit în drept conform prevederilor la art. 361 Cod penal.**

Corpurile delictive administrate în cadrul dosarului penal nr.2008030943 prezentate de către fals pretinsa *parte vătămată* Vutcărău Vasile, director SRL"Elvitis Com" - **falsificate în sensul art. 361 Cod penal și susținute la legalitate, veridicitate și autenticitate prin uzul de fals, și anume prin depunere de declarații mincunoase asupra falsificatelor**, dar și prin atragerea la participarea infracțională a martorului minciunos numitul Focșa Iurie, care a participat la infracțiune prin acordare de instrumente infracționale în sensul art. 361 Cod penal prin intermediul firmei sale SRL"Forum Grup", care a participat la confecționarea falsificatelor vizate, și sunt reprezentate în mod special de următoarele documente oficiale și publice falsificate:

- **Corpus delict – CARTEA TEHNICĂ a obiectului „atelierul pepinieristic” din s.Sireț raionul Strășeni**, proprietarul SRL"Elvitis Com" - **falsificat** prin care i-au fost imputate în mod criminal firmei SRL"Penomet Grup" conduse de Gherman Ion obligațiuni contractuale de construcție la cheie a unui atelier pepinieristic în s.Sireți, la costul la cheie de 2.5 milioane de lei, pe când costul real de construcție a obiectului a fost de 3 ori mai mare, fapt deja documentat în cadrul multiplelor dosare penale aferente cauzelor vizate. Totodată este deja constatată că obligațiunile fals pretinse de construcție la cheie a obiectivului vizat, atât în fapt cât și în drept reprezintă obligațiuni neasumate legal pe care în realitatea obiectivă firma SRL"Penomet Grup" nici nu și le-a asumat și nici nu avea careva obligațiuni legale să le execute, contrar alegațiilor dovedite mincunoase ale fals pretinsei *părți vătămate* V.Vutcarău. Totodată falsificatul dat a fost utilizat de Vutcărău Vasile, director SRL"Elvitis Com" la învinuirea lui Gherman Ion, director SRL"Penomet Grup" precum că chipurile ar fi dovadă documentară a faptului că Gherman Ion

ar fi început desfășurarea lucrărilor în șantier, ulterior lăsând șantierul fără finalizarea lucrărilor de construcție, circumstanțe constatate în prezent a unei învinuiri false manifestate prin falsificarea probelor de învinuire acoperite prin declarații minciunoase depuse asupra falsificatului, or anume în această ordine de idei circumstanțele denaturate au fost încadrate de organul de urmărire penală ca fiind întrunitive în drept a componenței de infracțiune prevăzute de norma art. 190 Cod Penal, și anume în ceea ce a privit întrunirea laturii subiective a normei vizate, acțiuni pretinse ale lui Gherman Ion în calitate de director a SRL "Penomet Grup", calificate ca fiind de rea-credință, care au și fost apreciate ca fiind infracționale în cadrul dosarului penal nr.2008030943 în baza falsificatelor administrate de Vutcărău Vasile și acoperite prin depunerea de declarații minciunoase de către acesta anume asupra acestor falsificate precum că ar fi autentice, veridice și legale. În consecință obligațiunile patrimoniale de construcție la cheie a obiectivului vizat imputate în mod criminal SRL "Penomet Grup" și lui Gherman Ion reprezintă în fapt un uz de fals manifestat prin depunere de declarații minciunoase în privința falsificatelor și minciuni pronunțate în Instanța de judecată de către fals-pretinsa parte vătămată, **actiuni prejudiciabile care reprezintă în drept infracțiune în sensul art. 312 Cod penal.**

- **Corpul delict "Devizul local nr.01-01-2000 "Săpătura" în sumă de 231 947,18 lei" - falsificat** prin care i-au fost imputate suplimentar celor invocate *supra* în mod criminal firmei SRL "Penomet Grup" conduse de Gherman Ion obligațiuni de executare a unor lucrări de construcție în sumă de **231 947,18 lei**, obligațiuni patrimoniale pe care nici entitatea juridică nici directorul acesteia Gherman Ion în realitatea obiectivă firma SRL "Penomet Grup" nu le-au asumat nici în fapt nici în drept în coraport cu agentul economic SRL "Elvitis Com" condus de directorul V.Vutcarau a fals pretinsei *parte vătămată*, astfel obligațiunile patrimoniale în sumă de 231 947,18 lei imputate în mod criminal SRL "Penomet Grup" și lui Gherman Ion reprezintă în fapt un uz de fals manifestat prin depunere de declarații minciunoase în privința falsificatelor și minciuni pronunțate în Instanța de judecată de către fals-pretinsa parte vătămată, **actiuni prejudiciabile care suplimentar reprezintă în drept infracțiune în sensul art. 312 Cod penal.**
- **Corpul delict Actul de primire-predare a materialelor de construcție din 28.12.2008 în sumă de 596 562,79 lei semnat între SRL "Elvitis Com" și SRL "Forus Grup" – falsificat** prin care i-au fost imputate în mod criminal firmei SRL "Penomet Grup" conduse de Gherman Ion acuzații de intrare în posesie a mijloacelor bănești ce aparțin SRL "Elvitis Com", dar și reprezintă un falsificat prin care SRL "Penomet Grup" a fost deposedat ilicit de multiple bunurile patrimoniale ce îi aparțin și astfel reprezintă și un act de dispoziție ilicit întocmit/confecționat fraudulos de fals pretinsa parte-vătămată Vutcărău Vasile, director SRL "Elvitis Com" prin care acesta a realizat înstrăinarea bunurilor ce aparțin SRL "Penomet Grup", acțiuni prejudiciabile ce reprezintă infracțiune în sensul art.191 Cod Penal *Delapidarea*. În consecință, acuzațiile patrimoniale aduse în mod criminal SRL "Penomet Grup" și lui Gherman Ion reprezintă în fapt un uz de fals manifestat prin depunere de declarații minciunoase în privința falsificatelor și minciuni pronunțate în Instanța de judecată de către fals-pretinsa parte vătămată, **actiuni prejudiciabile care la fel reprezintă în drept infracțiune în sensul art. 312 Cod penal.**

Circumstanțele de fapt constatate *supra* prin **Ordonanța de nerevendicare din 13.04.2022** în cadrul dosarului penal **nr.2017030118**, potrivit prevederilor la **art. 467 CPP este echivalabilă atât în fapt cât și în drept unei sentințe** punitiv-neexecutorie din motivul intervenției prescripției de tragere la răspundere penală executory **dar și totodată constituie fapte recent descoperite** în sensul doctrinei penale, care conform **Raportului explicativ la Protocolul nr.7** constituie mijloace noi de probă a faptelor pre-existente.

Fapte recent descoperite – reprezintă faptele care existau la data adoptării ordonanței sau actului judecătoresc, însă nu au putut fi descoperite, iar fiind descoperite în prezent impun redeschiderea procedurii anterioare.

Aceleași circumstanțe sunt susținute și reconstatate prin prisma participației a martorului minciunos vizat numitul Focșa Iurie, director SRL”Forus Grup” la infracțiunea de falsificare a probelor și corpurilor delictive vizate *supra* în cadrul dosarului penal nr.2008030943, prin **Ordonanța de nerevendicare din 24.08.2023** emisă în cadrul cauzei penale **20220201059** de către alt procuror din cadrul Procuraturii Municipale of.Râșcani **în privința martorului minciunos Focșa Iurie pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute la art. 361 Cod penal**, cu descrierea desfășurată a participației enunțată în Raportul cu propunerea de a nu porni urmărirea penală din 7 august 2023 emisă de ofițerul superior de urmărire penală în temeiul prevăzut de **art. 275 pt. 5) CPP a intervenit termenul de prescripție.**

În lumina celor enunțate *supra*, coraborând prevederile la art. 467 CPP alin. (1), (2) și (3) Caracterul obligatoriu al hotărîrilor judecătorești definitive și al ordonanțelor procurorului privind încetarea urmăririi penale (1) **Hotărîrile judecătorești definitive și ordonanțele procurorului privind încetarea urmăririi penale sînt obligatorii** pentru toate persoanele fizice și juridice din țară și au putere executorie pe întregul teritoriu al Republicii Moldova. (2) **Colaborarea solicitată la executarea hotărîrilor judecătorești definitive și a ordonanțelor procurorului privind încetarea urmăririi penale este obligatorie** pentru toate persoanele fizice și juridice. (3) **Ordonanțele procurorului privind încetarea urmăririi penale sînt documente executorii cu prevederile la articolul 287. Reluarea urmăririi penale la alin. (1) pt. 2) și alin. (4) CPP:** (1) **Reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după scoaterea persoanei de sub urmărire și/sau după clasarea cauzei se dispune prin ordonanță de către procurorul ierarhic superior dacă se constată că:**

2) **apar fapte noi sau recent descoperite, care existau la data adoptării ordonanței de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire și/sau de clasare a cauzei, dar despre care nu avea cunoștință organul de urmărire penală și care sînt de natură să afecteze hotărîrea pronunțată.**

(4) **Reluarea urmăririi penale poate avea loc** doar în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă, **cu excepția cazului cînd aceasta este necesară pentru reabilitarea persoanei.**

a fost depusă plîngere procurorului ierarhic-superior din cadrul Procuraturii mun.Chisinau, oficiul Râșcani, Angela PLEȘCA, anume în temeiul prevederilor la art. 467 CPP alin. (1), (2) și (3) și art. 287 alin. (1) pt. 2) și alin. (4) CPP, or sunt fapte care sunt necesare reabilitării persoanei nevinovate Gherman Ion în sensul alin. (4) a art. 287 CPP, **circumstanțe noi descoperite care impun reluarea urmăririi penale în cadrul dosarului penal nr.2014020206, mai ales în lumina procedurii de revizuire a dosarului penal nr.2008030943 deschis prin ordonanta din 26 aprilie 2021 de către Procuratura mun.Chișinău, dosarul fiind sub monitorizarea Procuraturii Generale RM.**

În plîngerea adresată procurorului ierarhic superior în temeiul art. 467 CPP alin. (1), (2) și (3) și art. 287 alin. (1) pt. 2) și alin. (4) a fost solicitată reluarea urmăririi penale a dosarului penal nr.2014020206 **în vederea constatării faptului infracțiunii de declarație minciunoasă comise de numitul Vutcărău Vasile, director SRL”Elvitis Com” în cadrul dosarului penal nr.2008030943, comise în privința probelor de acuzare – a corpurilor delictive care sunt în prezent constatate definitiv ca fiind falsificate** prin **Ordonanța de nerevendicare de constatare a faptului de comitere a infracțiunii conform art.361 Cod penal din 13.04.2022 2023 în privința părții vătămate**, emise în cadrul dosarului penal nr.2017030118, care în prezent deja sunt re-confirmate în fapt și în drept și prin **Ordonanța de nerevendicare de constatare a faptului de comitere a infracțiunii conform art. 361 Cod penal din 24.08.2023 în privința martorului minciunos** emisă în cadrul cauzei penale 20220201059.

Textul prezent al normei (literii legii) art. 312 alin. (2) lit. c) Cod penal, este următorul:

Articolul 312. Declarația mincinoasă, concluzia falsă sau traducerea încorectă

(1) Prezentarea, cu bună-știință, a declarației mincinoase de către martor sau partea vătămată, a concluziei false de către specialist sau expert, a traducerii sau a interpretării încorecte de către traducător sau interpret, dacă această acțiune a fost săvârșită în cadrul procesului civil, procesului penal, procesului contravențional sau în instanța de judecată ori internațională

(2) Aceleași acțiuni:

a) legate de învinuirea de săvârșire a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave;

b) săvârșite din interes material;

c) însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 550 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

Potrivit literii legii, constituie infracțiune în sensul art. 312 Cod penal crearea artificială de probe, care constituie și agravantă a prevederii prohibitive a normei penale.

Astfel, solicitările recurenților și revizuienților către procurorul ierarhic superior - au fost perfect justificate în fapt și în drept, prin prisma faptelor noi, recent descoperite vizate supra.

Cu toate acestea, prin Ordonanța din 31 iulie 2023, procurorul ierarhic superior A.Pleşca a respins reluarea urmăririi penale conform prevederilor la art.287 alin.(1) pct. 2) și alin. (4) în coroborare cu prevederile la art. 312 Cod penal și art. 467 Cod de procedură penală în cadrul dosarului penal nr.2014020206, motivând că faptul comiterii infracțiunii de falsificare a probelor acuzatoare în sensul art. 361 Cod penal – ca și cum nu ar reprezenta fapte noi sau recent descoperite în sensul art.287 alin.(1) pct. 2) CPP.

În asemeni circumstanțe, apare necesitatea stringentă de a face modificare textuală la sintagma “ ... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ...” din norma art. 312 alin. (2) lit. c) Cod penal, or în fapt se dovedește că textul - “ ... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ...” – este unul neconstituțional, or acesta atât nu răspunde exigențelor necesare de actele normative – conform Legii 100/2017 privind actele normative, cât și reprezintă o ingerință la drepturile fundamentale Constituționale, deci este unul neconstituțional, or obstrucționează constatarea infracțiunii de declarație mincinoasă în temeiul constatării falsificării a probelor/corpuri delictive depuse în Instanță de judecata de făptas, asupra cărora a depus declarații minciunoase în sensul prohibit de art. 312 Cod penal.

Or, anume termenul : “falsificarea probelor” - este temernul corect legal care urmează a fi reflectat în Legislația organică, pe când termenul: „crearea artificială a probelor” – reprezintă doar una din formele de manifestare a falsificării probelor, pe când falsificarea probelor este termenul și sintagma corectă care include toate formele de manifestare a falsului în probe, astfel sintagma „crearea artificială a probelor” urmează în mod inevitabil a fi corectată în “falsificarea probelor” și în consecință litera legii ar urma să fie formulată intergal astfel -

“ c) însoțite de falsificarea probelor acuzatoare”

Astfel, în speța dată se creionează cert impredictibilitatea sintagmei “ ... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ...” la art. 312 alin. (2) lit. c) Cod penal, acesta nefiind clară și certă - devine discriminatorie și vătămătoare de drepturi fundamentale constituționale.

Or, dacă sintagma:

“ ... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ... ”

la art. 312 alin. (2) lit. c) va fi lăsată fără Controlul Constituționalității și fără modificările ridicate spre analiză, se vor genera interpretări arbitrare și prejudiciabile contrare Spiritului Democrației și a Republicii Constituționale atât în speța prezentă cât și în alte cazuri pe viitor, fiind diferite de idea Legiuitorului și imprevizibile, cu riscul iminent de tratament și interpretare (înțelegere) diferențială de către factorii subiectivi a varii autorități, în virtutea cognitiv-subiectivă și imaginativă individuală, dat fiind textul inexact și neclar al prevederii, care la moment în speța dată rezultă în interpretări diferite, dar și defavorabile reclamantului/revizuientului, în materie de protejare a drepturilor fundamentale ale omului garantate prin Constituție R.Moldova.

În consecință rezumativă, dat fiind că la judecarea prezentei spețe urmează să fie verificată și pusă în aplicare prevederea la art.312 alin. (2) lit. c) Cod penal, iar lăsarea în vigoare a textului neconstituțional “ ... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ... ” – va îngreuna dreptul de acces la justiție și va fi vătămător inclusiv patrimonial recurenților, reprezentând o ingerință la Constituția Republicii Moldova – se impune ridicarea excepției de neconstituționalitate și examinarea constituționalității sintagmei de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

C. Obiectul sesizării

Prezenta Sesizare are ca obiect de examinare verificarea constituționalității, în sensul corespunderii cu articolele art. 4, art. 9, art.20, art.21, art 24, art 25, art.26, art.46, art.54 și art.127 din Constituția Republicii Moldova, a sintagmei:

“ ... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ... ”

din alin.(2) lit. c) a art.312 din Codul penal,

totodată se ridică necesitatea verificării coroborării sintagmei vizate cu textul normei la art.361 Cod penal, cu care se află în relație de corelare direct și deci în o legătură indisolubilă.

Or, în redacția existentă, se generează interpretări arbitrare și imprevizibile și nu sunt stabilite texte exacte de încadrare a faptei, fiind generative de exercitare abstractă, neunitară, neuniformă și neclară în practica judiciară, fiind o sintagmă contrară drepturilor fundamentale consfințite și garantate de Constituția Republicii Moldova.

Or, și potrivit Avizului nr.11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), Hotărârile judecătorești se bazează pe legile adoptate de Parlament, care stabilesc și cadrul procedural ... felul cum vor fi soluționate cauzele care vor fi promovate în fața instanțelor, iar pentru a ajunge la o hotărâre de calitate, acceptată atât de justițiabil cât și de societate, este nevoie de o procedură clară, previzibilă, transparentă și conformă cu cerințele legale naționale ale Statului și CEDO, iar textul prevederii alin. (2) lit. c) a art. 312 Cod penal, nu corespunde acestor cerințe, nu oferă garanții în mod imperativ corelate cu art. 361 Cod penal prin intermediul căruia și sunt stabilite faptele infracționale de falsificare a probelor în sensul lit. c) alin. (2) a art. 312 Cod penal, în consecință nu este un text previzibil, nu este aliniat cu Spiritul Legii, nu corespunde Logicii legii și nu garantează în mod expres drepturile fundamentale ale Cetățenilor garantate prin Constituția Republicii Moldova la art. 4, art. 9, art.20, art.21, art 24, art 25, art.26, art.46, art.54 și art.127 din Constituția Republicii Moldova și contravine logicii și spiritului la articolul 1 “Protecția proprietății” al Protocolului adițional nr.1 la Convenția pentru Apărarea drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, “falsificarea probelor” este termenul corect legal corelat cu art. 361 Cod penal prin care se și stabilesc faptele de falsificare a probelor, fapt, context și logică care urmează a fi reflectate în Legislația organică, pe când „crearea artificială a probelor” – reprezintă doar una din formele de manifestare a falsificării probelor, pe când falsificarea probelor este termenul și sintagma corectă care include toate formele de manifestare a falsului în probe, astfel sintagma „crearea artificială a probelor” urmează în mod inevitabil a fi corectată în “falsificarea probelor” și în consecință litera legii ar urma să fie formulată intergal astfel -

“ c) însoțite de falsificarea probelor acuzatoare”

Astfel, în speța dată se creionează cert imprevizibilitatea sintagmei “ ... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ...” la art. 312 alin. (2) lit. c) Cod penal, aceasta nefiind clară și certă - devine discriminatorie și vătămătoare de drepturi fundamentale constituționale.

Or, dacă sintagma:

“ ... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ...”

la art. 312 alin. (2) lit. c) CP va fi lăsată fără Controlul Constituționalității și fără modificările ridicate spre analiză, se vor genera interpretări arbitrare și prejudiciabile contrare Spiritului Democrației și a Republicii Constituționale atât în speța prezentă cât și în alte cazuri pe viitor, fiind diferite de ideea Legiutorului și imprevizibile, cu riscul iminent de tratament și interpretare (înțelegere) diferențială de către factorii subiectivi a varii autorități, în virtutea cognitiv-subiectivă și imaginativă individuală, dat fiind textul inexact și neclar al prevederii, care la moment în speța dată rezultă în interpretări diferite, dar și defavorabile reclamantului/revizuientului, în materie de protejare a drepturilor fundamentale ale omului garantate prin Constituție.

În rezumare - obiectul principal al sesizării Înaltei Curți îl constituie sintagma: “ ... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ...” a lit. c) din alin. (2) a art. 312 Cod penal, cu solicitarea de supunere acestuia controlului Constituționalității prin prisma corespunderii prevederilor la art. 4, art. 9, art.20, art.21, art 24, art 25, art.26, art.46, art.54 și art.127 din Constituția Republicii Moldova și corelarea cu textul prevederii la art. 361 Cod penal – norma prin care se și constată falsificarea probelor în sensul lit. c) din alin. (2) a art. 312 Cod penal, pentru a fi un text clar și unitar în lege care să nu permită interpretare discriminatorie și cu încălcarea drepturilor consințite de Constituție.

Totodată, obiect suplimentar al sesizării îl constituie propunerea de modificare a sintagmei “ ... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ...” în sintagma : “ ... însoțite de falsificarea probelor acuzatoare ...” – în vederea corespunderii normei la art. 312 alin. (2) lit. c) cu prevederile la art. 361 Cod penal prin care aceste fapte se și constată în modul prevăzut de Legiutor.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Ab initio, supunem atenției instanței că pornind de la preeminența dreptului și de la principiul accesului liber la justiție, strâns legat de dreptul la apărare și de dreptul la un proces echitabil, bazându-ne pe prevederile art. 4 alin. (2) și art. 135 din Constituția RM, art. 6 din CEDO și jurisprudența CtEDO, inclusiv Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 *pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție*, considerând în același timp că sintagma “ ... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ...” a lit. c) din alin. (2) a art. 312 Cod penal nu prevede toate situațiile posibile de infracțiuni împotriva drepturilor constituționale reieșite din Logica și Spiritul normei și al Constituției, reprezentând în redacția actuală în primul rând o obsturționare a exercitării dreptului fundamental al Omului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din CEDO și dreptul la proprietate prevăzut la art. 1 din Protocolul nr. 1 la CEDO și în cele din urmă de art. 20 și 21 din Constituția Republicii Moldova, or **Constituția Republicii Moldova prevede expres că nici o persoană nu poate fi vătămată de uzul de fals în instanțele de judecată, falsificarea probelor fiind una din formele clasice de uz de fals în instanțele de judecată de către infractori.**

Astfel, în primul rând, sintagma “ ... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ...” a lit. c) din alin. (2) a art. 312 Cod Penal este în contradicție cu Litera, Logica și Spiritul Constituției la art. 20 și art. 21, or acestea spun clar că:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 21

Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Or, nici o persoană nu poate fi urmărită penal, judecată și condamnată în mod ilegal, iar în caz că această eroare gravă judecătorească a avut loc ca urmare a unei infracțiuni împotriva justiției, stabilită în speța dată prin **Ordonanța de nerevendicare de constatare a faptului de comitere a infracțiunii conform art. 361 Cod penal din 13.04.2022 2023 în privința părții vătămate** emise în cadrul dosarului penal nr.2017030118, și prin **Ordonanța de nerevendicare de constatare a faptului de comitere a infracțiunii conform art 361 Cod penal din 24.08.2023 în privința martorului minciunos** emisă în cadrul cauzei penale 20220201059 – **urmează ca persoana să fie reabilitată, iar făptașul stabilit, fapta stabilită și în dependență de caz pedepsit punitiv-executoriu. Or infracțiunile prevăzute la art. 361 CP și art. 312 alin. (2) lit. c) CP sunt în legătură indisolubilă, iar infracțiunea prevăzută la art. 361 Cod penal constituie agravantă a infracțiunii prevăzute de art. 312 la alin. (2) lit. c) – iar acest fapt urmează a fi exprimat exact cu același limbaj clar și corelat între norme prin modificarea sintagmei crearea artificială în sintagma falsificarea.**

Astfel, în al doilea rând, sintagma: “ ... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ...” a lit. c) din alin. (2) a art. 312 Cod Penal este imprevizibilă, falsificarea probelor cuprinde crearea artificială a probelor, pe când crearea artificială a probelor este doar una din formele de manifestare a falsificării în sensul ei extins, astfel textul legii existent crează discordanță în înțelegere de către procurori, faptă dovedită în fapt în speța depusă, și totodată este în contradicție directă și cu prevederile Constituției la art.art. 24, 25 și 26.

Or, potrivit

Articolul 24

Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică

(1) Statul garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.

Astfel, Statul este obligat să garanteze prin norme legale clare și efective, neinterpretabile vag sau dublu - dreptul la viață, integritate fizică și integritate psihică, iar declarația minciunoasă făcută în baza probelor falsificate reprezintă o infracțiune care atentează direct la dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, iar sintagma: “ ... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ...” a lit. c) din alin. (2) a art. 312 Cod Penal – nu este una clară și neinterpretabilă dublu sau defavorabil - precum ar fi în textul: “ ... însoțite de falsificarea probelor acuzatoare ...” - care ar impune fără nici un impediment sub constatare/învinuire a făptașului, or infracțiunile prevăzute la art. 361 CP și art.312 alin. (2) lit. c) CP sunt în legătură indisolubilă, or infracțiunea prevăzută la art 361 Cod penal constituie agravantă a infracțiunii prevăzute de art. 312 la alin. (2) lit. c) – iar acest fapt urmează a fi exprimat exact cu același limbaj clar și corelat între norme prin modificarea sintagmei crearea artificială în sintagma falsificarea.

Totodată și potrivit la

Articolul 25

Libertatea individuală și siguranța persoanei

(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sînt inviolabile.

Astfel, Statul este obligat să garanteze prin norme legale clare și efective, neinterpretabile vag sau dublu - dreptul la libertate și la siguranță în societate democratică, iar declarația minciunoasă făcută în baza probelor falsificate reprezintă o infracțiune care atentează direct la libertatea persoanei și la siguranța persoanei, iar sintagma: “ ... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ...” a lit. c) din alin. (2) a art. 312 Cod Penal – nu este una clară și neinterpretabilă dublu sau defavorabil - precum ar fi în textul: “ ... însoțite de falsificarea probelor acuzatoare ...” care ar impune fără nici un impediment sub constatare/învinuire a făptașului, or infracțiunile prevăzute la art. 361 CP și art. 312 alin. (2) lit. c) CP sunt în legătură indisolubilă, or infracțiunea prevăzută la art. 361 Cod penal constituie agravantă a infracțiunii prevăzute de art. 312 la alin. (2) lit. c) – iar acest fapt urmează a fi exprimat exact cu același limbaj clar și corelat între norme prin modificarea sintagmei crearea artificială în sintagma falsificarea.

Reieșind din spiritul textului Constituției - *Libertatea individuală și siguranța persoanei sînt inviolabile* – reiese cert că nu poate exista nici o normă care ar putea încălca acest principiu nici măcar în cea mai mica măsură.

Totodată și potrivit la

Articolul 26

Dreptul la apărare

(1) *Dreptul la apărare este garantat.*

(2) *Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.*

Astfel, Statul este obligat să garanteze prin norme legale clare și efective, neinterpretabile vag sau dublu - dreptul la apărare, iar declarația minciunoasă făcută în baza probelor falsificate reprezintă o infracțiune care atentează direct la apărarea persoanei, **or stabilirea adevărului poate lua mulți ani de zile cum a avut loc în speta dată – mai mult de 10 ani de zile**, iar sintagma: “ ... **însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ...**” a lit. c) din alin. (2) a art. 312 Cod Penal – **nu este una clară și neinterpretabilă dublu sau defavorabil - precum ar fi în textul: “ ... însoțite de falsificarea probelor acuzatoare ...”** care ar impune fără nici un impediment sub constatare/învinuire a făptașului, **or infracțiunile prevăzute la art. 361 CP și art. 312 alin. (2) lit. c) CP sunt în legătură indisolubilă**, or infracțiunea prevăzută la art. 361 Cod penal constituie agravantă a infracțiunii prevăzute de art. 312 la alin. (2) lit. c) – **iar acest fapt urmează a fi exprimat exact cu același limbaj clar și corelat între norme prin modificarea sintagmei crearea artificială în sintagma falsificarea.**

Reieșind din spiritul textului Constituției - *Dreptul la apărare este garantat.* – reiese cert că nu poate exista nici o normă care ar putea încălca acest principiu nici măcar în cea mai mica măsură, iar declarația minciunoasă ca infracțiune urmează a fi stabilită și constatată chiar și peste o mie de ani!, or conform art. 26 alin. (2) al Constituției - *Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale* – și nu poate exista nici o normă sau sintagmă care să periclitaze sau să obstrucționeze procesul de reabilitare de la învinuirea minciunoasă, care a avut loc prin infracțiunile de falsificare a probelor și de infracțiunea de depunere de declarație minciunoasă asupra falsificatelor, prin urmare se constată cert că **infracțiunile prevăzute la art. 361 CP și art. 312 alin. (2) lit. c) CP - sunt în legătură indisolubilă**, or infracțiunea prevăzută la art. 361 Cod penal constituie agravantă a infracțiunii prevăzute de art. 312 la alin. (2) lit. c) – astfel textul: “ ... **însoțite de falsificarea probelor acuzatoare ...**” urmează a fi corelat cu prevederile normei conexe și schimbat în: “ ... **însoțite de falsificarea probelor acuzatoare ...**”.

Or, dat fiind că crearea artificială a probelor este doar una din formele de manifestare a falsificării probelor, **falsificarea fiind un concept mai larg, care cuprinde în sine atât crearea artificială de probe, cât și alte forme de manifestare a falsificării, inclusiv a probelor**, sintagma: “ ... **însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ...**” a lit. c) din alin. (2) a art. 312 Cod Penal urmează a fi corectată în “ ... **însoțite de falsificarea probelor acuzatoare ...**”, pentru a fi aliniată cu spiritul Constituției la art. 361 CP și în consecință pentru a fi aplicată corect în controlul judecătoresc asupra cauzei penale nr. 2014020206, dosarul care urmează a fi repornit conform **art. 287 alin. (1) pct. 2) CPP**, iar făptașul Vutcăraș Vasile, director SRL ”Elvitis Com” de a fi stabilit de faptul comiterii infracțiunii de declarație minciunoasă asupra probelor falsificate de el însuși în participație cu martorul său minciunos conform **art. 287 alin. (4) CPP** *Reluarea urmăririi penale poate avea loc doar în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă, cu excepția cazului când aceasta este necesară pentru reabilitarea persoanei.*, or această constatare este imperativ necesară pentru reabilitarea lui Gherman Ion, director SRL ”Penomet Grup”, or nici o normă existentă nu poate îngredi dreptul la justiție efectivă, la apărarea onorii, demnității, a libertăților fundamentale și a proprietății private, toate drepturi fundamentale consfințite de Constituția RM.

Nu în ultimul rând, potrivit

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

- (1) *Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.*
- (2) *Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.*

Și prin **art. 127 alin. (1) și (2)** din Constituția Republicii Moldova, Statul ocrotește proprietatea privată și garantează realizarea dreptului de proprietate în toate formele sale.

Articolul 127 Proprietatea

(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

Prin urmare sintagma existentă: “ ... însoțite de falsificarea probelor acuzatoare ... ” dacă nu ar fi corelată cu prevederile normei conexe a art. 361 Cod penal și nu va fi schimbată în sintagma: “ ... însoțite de falsificarea probelor acuzatoare ... ”, **va reprezenta și o încălcare a art. 46 și art. 127 din Constituție, or falsificarea de acte cu caracter patrimonial în proporții deosebit de mari, cu depunere de declarații minciunoase în privința falsificatelor, duc direct la vătămarea drepturilor patrimoniale**, la desproprietărire și **astfel textul normativ din lit. c) a alin. (2) a art. 312 Cod penal - urmează a fi alineat clar cu infracțiunea prevăzută la art. 361 Cod penal prin care se constată falsificarea probelor, pentru a nu încălca art. 46 și art. 126 din Constituție.**

În caz contrar, ne-am trezi în situația când s-ar încălca prevederile la **articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.** – or menținerea în vigoare a unei norme neconstituționale, ar duce direct la scăparea făptașului de la constatarea faptei penale conform art. 312 alin. (2) lit. c) CP la caz, și în consecință direct ar duce la încălcarea directă a prevederilor **la art. 4, art. 9, art.20, art.21, art 24, art 25, art.26, art.46, art.54 și art.127 din Constituția Republicii Moldova.**

Or, garantarea drepturilor fundamentale consfințite prin art. 4, art. 9, art.20, art.21, art.24, art.25, art.26, art.46, art.54 și art.127 din Constituția Republicii Moldova - trebuie să fie exprimat prin deziderate și texte clare, imperative, obligatorii, garantante și absolute, exacte și neinterpretabile dublu în textele legii, pentru a fi în Spiritul Legii Supreme.

În conformitate cu **art. 7 alin. (3) din Codul de procedură penală, (3) În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.**

În conformitate cu **art. 7 alin. (3¹) din Codul de procedură penală, (3¹) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:**

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Drept urmare a tuturor celor expuse **supra în fapt și în drept**, și urmare a ansamblului aspectelor învederate și în temeiul prevederilor **art. 7 CPP RM; art. 4, art. 9, art.20, art.21, art 24, art 25, art.26, art.46, art.54 și art.127 din Constituția Republicii Moldova; Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova; art. 6 și 13 CEDO, art. 1 protocolul nr. 1 din CEDO - PROTOCOLUL ADIȚIONAL nr. 1 la Convenția E.D.O. ARTICOLUL 1 Protecția proprietății, precum și art. 14 CEDO, dar**

și art. 1 din **Protocolul nr. 12 la Convenție**, care **interzice** într-un mod general **discriminarea** în exercitarea oricărui drept prevăzut de lege, se constată că în speța de față judecării **se întrunesc cumulativ toate condițiile legale** prevăzute de Legiuitor la **art. 7 alin. (3) și (3¹) din Codul de procedură penală** pentru a ridica excepția de neconstituționalitate și de a sesiza Curtea Constituțională privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei: “ **... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ...**” a lit. c) din alin. (2) a art. 312 Cod penal, în vederea corelării acesteia cu norma conexasă și indispensabilă prevăzută de același cod la art. 361 Cod penal, cu care se află în legătură corelanta și indisolubilă în vederea modificării sintagmei contestate în sintagma: “ **... însoțite de falsificarea probelor acuzatoare ...**”

Potrivit lit. a) alin. (1) art. 135 din Constituție, **Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.**

Ne conducem de faptul că Înalta Curte a reținut la paragraful 86 și 87 din Hotărârea respectivă că, prin **ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional**, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței de judecată. Având în vedere cele menționate, **orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât putere, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.**

Iar în conformitate cu pct. 3 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 7 din 13.02.2001 „*Pentru controlul constituționalității prevederilor art. 82 și art. 223 din Codul de procedură penală*”, **Curtea Constituțională exercită nu numai controlul constituționalității actelor normative contestate, dar examinează și sensul atribuit acestora în practica aplicării lor de către organele de drept.**

Într-o altă ordine de idei, învederăm că potrivit jurisprudenței Curții Constituționale (Hotărârea Curții Constituționale nr. 36 din 05.12.2013 privind interpretarea art. 13 alin. (1) din Constituție în corelație cu Preambulul Constituției și Declarația de Independență a Republicii Moldova, (Sesizările nr. 8b/2013 și 41b/2013), § 91), **orice control de constituționalitate sau orice interpretare urmează a avea în vedere nu doar textul Constituției, ci și principiile constituționale din blocul de constituționalitate.**

Reieșind din chintesența prevederilor art. art. 4 alin. (2), 20, 26, 54 din Constituția RM, art. art. 1, 6, 13 și 17 din CEDO, preambulul CEDO, precum și a jurisprudenței CtEDO, care **luate toate împreună constituie parte a întregului bloc (corp) constituțional al Republicii Moldova**, se reține că:

- **orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție** (art. 20 din Constituție);

- **dreptul la apărare este garantat. Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale** (art. 26 alin. (1) și (2) din Constituție); **În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului** (art. 54 alin. (1) din Constituție);

- **Înaltele Părți Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Titlul I al prezentei Convenții** (art. 1 din CEDO).

- orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil [...] de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege [...] care va hotărî [...] asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa (art. 6 § 1 CEDO);

- orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale (art. 13 CEDO);

- nici o dispoziție din CEDO nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de CEDO, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție (art. 17 din CEDO);

- statele semnatare a CEDO, membre a Consiliului Europei, au obligația de recunoaștere și aplicare universală și efectivă a drepturilor, de respect al libertății și de preeminență a dreptului, de apărare și dezvoltare a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, de asigurare și garantare a posibilității ca, orice persoană să-și poată realiza practic și efectiv drepturile și libertățile (Preambulul CEDO, Cauza Sergey Zolotukhin versus Federația Rusă, Hotărârea Marelui Cameră a CtEDO din 10.02.2009, paragraful 80-81 etc.).

Prin urmare, întru asigurarea unei soluții constituționale asupra incidentului de constituționalitate ce vizează prevederile lit. c) a alin. (2) a art. 312 Cod penal, pe cale de excepție, recurgem la prezenta cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate a acestei prevederi legale.

Într-o altă ordine de idei, este de remarcat și faptul că, calitatea legii este apreciată atât prin prisma exigențelor de accesibilitate, previzibilitate și claritate, criteriile care permit efectiv realizarea preeminenței dreptului (a se vedea în acest sens și explicațiile Curții Constituționale expuse în Hotărârea nr.26 din 23.11.2010 asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală, §-10), cât și prin prisma scopului consfintit în preambulul CEDO, potrivit căruia: Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei, considerând Declarația Universală a Drepturilor Omului, proclamată de Adunarea generală a Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948, considerând că scopul acestei declarații este recunoașterea și aplicarea universală și efectivă a drepturilor pe care ea le enunță, considerând că scopul Consiliului Europei este realizarea unei uniuni mai strânse între membrii săi și că unul dintre mijloacele pentru a atinge acest scop este apărarea și dezvoltarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, reafirmând atașamentul lor profund față de aceste libertăți fundamentale care constituie temelia însăși a justiției și a păcii în lume și a căror menținere se bazează în mod esențial, pe de o parte, pe un regim politic cu adevărat democratic, iar pe de altă parte, pe o concepție comună și un respect comun drepturilor omului din care acestea decurg, hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de preeminență a dreptului, să ia primele măsuri pentru garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală, au convenit asupra semnării și respectării CEDO.

De aici rezultă că, statul Republica Moldova asumându-și angajamentele enunțate, urmează să adopte legi calitative care să asigure efectiv realizarea drepturilor și libertăților fundamentale, și să nu admită careva ingerințe în acestea, iar atunci când legiuitorul încalcă asemenea principii, Curtea Constituțională în virtutea atribuțiilor conferite de Constituție și de alte legi, la sesizare pe cale de excepție, urmează să declare neconstituțională prevederea contestată și să ofere soluții constituționale cu caracter universal problemei de drept cu care a fost sesizată, întru asigurarea respectării catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.

În conformitate cu prevederile paragrafului 54 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 *pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova*, „**Excepția de neconstituționalitate este mijlocul de apărare, prin care partea chemată în fața unei instanțe de judecată invocă neconstituționalitatea unei norme legale. Excepția de neconstituționalitate, cu particularitățile sale, reprezintă un mijloc de acces indirect al persoanelor la instanța de contencios constituțional prin intermediul instanței de judecată**”.

Conform paragrafului 62 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, „*Curtea reține că, pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, condiții întregite cu legi organice cu privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Este necesar, de asemenea, a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi. Prin respectivele garanții procedurale, dreptul la un proces echitabil urmează a fi asigurat, în consecință, efectiv și efice*”.

La paragraful 63 din aceeași Hotărâre, „*Curtea subliniază că dreptul la un proces echitabil presupune *eo ipso* prezumția de conformitate a actelor normative interpretate și aplicate de instanța judecătorească în actul de înfăptuire a justiției cu normele constituționale și legislația internațională*”.

În acest context, la paragraful 64 „*Curtea reține că soluționarea unui litigiu nu poate implica promovarea unui drept prin intermediul unor norme neconstituționale*”.

Totodată, potrivit paragrafului 77 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, Curtea menționează că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată de către:

- (1) *Instanța de judecată* din oficiu, care respectând principiul supremației Constituției, nu este în drept să aplice o normă în privința căreia există incertitudini de constituționalitate;
- (2) **Părțile în proces, inclusiv reprezentanții acestora**, drepturile și interesele cărora pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei.

Astfel, potrivit paragrafului 79 din aceeași Hotărâre, Curtea menționează că, **controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate**. Curtea la paragraful 80, reține că **dreptul de acces al cetățeanului prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de asemenea, posibilitatea Curții Constituționale, în calitatea sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale**.

Potrivit paragrafului 82 din Hotărârea nominalizată, *Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:*

- (1) **Obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;**
- (2) **Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;**
- (3) **Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;**
- (4) **Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.**

Curtea reține la paragraful 83, că verificarea constituționalității normelor contestate **constituie competența exclusivă a Curții Constituționale**. Astfel **judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale**, decât doar în condițiile menționate la paragr.82.

Totodată este de remarcat că, în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM, **Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor** și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În această ordine de idei, se reține faptul că, norma vizată, și anume lit.c) alin.(2) al art. 312 Cod penal în coraborare cu art.361 Cod penal, **constituie obiectul controlului constituționalității** prin prisma art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM și paragraful 82 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, iar **excepția de neconstituționalitate este ridicată de Gherman Ion, Gherman Ala și Gherman Pavel care sunt părți în proces.**

Totodată, se relevă că nu există o Hotărâre anterioară a Curții Constituționale a RM ce ar fi avut ca obiect de examinare prevederile contestate.

La fel, se constată că, în conformitate cu paragraful 82 al Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016, **sesizarea respectivă întrunește condiția că norma respectivă poate fi supusă controlului constituționalității, or aceste chestiuni au tangență directă cu soluționarea cauzei inclusiv prin prisma problemelor de drept respective, dat fiind faptul că instanța urmează să o aplice.**

În același sens se reține că, în conformitate cu paragraful 82 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, **în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului.** Curtea reține că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.

Curtea reține la paragraful 86 și 87 din Hotărârea respectivă că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței de judecată. Având în vedere cele menționate, **orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât putere, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.**

În conchidere reiterăm că, potrivit art. 7 din Constituție, **Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.**

E. Argumentarea pretinsei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

În urma celor invocate *supra* (reieșind din speța cazului concret judecat în instanță), considerăm că prevederile la: **art.312 alin. (2) lit. c) CP** exprimate prin sintagma: “ ... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ...” - sunt neconstituționale din motivul că contravin art. 4, art. 9, art.20, art.21, art 24, art 25, art.26, art.46, art.54 și art.127 din Constituția Republicii Moldova, nu sunt aliniate cu prevederea la art. 361 Cod penal prin care se constată falsificarea probelor ci nu crearea artificială de probe, falsificarea cuprinzând în sine și crearea artificială, pe când crearea artificială de probe fiind doar una din formele de manifestare a falsificării probelor, în aceeași sintagma vizată contravine articolului I “*Protecția proprietății*” al Protocolului adițional nr.1 la Convenția pentru Apărarea drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, suplimentar, în ceea ce ține de prezenta redacție și sub aspectul interpretării subiective sau improprie – adică NESISTEMICE și NEUNIVERSALE – sintagma “ ... însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare ...” – creează premise reale de survenire a posibilităților tratamentului diferentiat, care este generat anume prin caracterul imprevizibil al interpretării textului legii (literii legii), ceea ce poate crea aducerea atingerii drepturilor fundamentale prevazute de Constituția la art. 4, art. 9, art.20, art.21, art. 24, art. 25, art.26, art.46, art.54 și art.127, în cazul dat pentru speța data – faptă dovedită în practică în speța dosarului penal nr. 2014020206 în coraport cu cauza penală nr. 2008030943 în care a și avut loc infracțiunea de declaratie minciunoasă comisă de numiții supra.

Astfel, considerăm în mod întemeiat că textul imprevizibil al prevederii la **alin. (2) lit. c) a art.312 Cod penal** - reprezintă o neconcordanță și chiar o ingerință în Constituția Republicii Moldova, știrbește din imperativitatea acțiunii și din impunerea unui anumit comportament exact și clar de către Procuratură și Instanțele de Judecată, care să garanteze drepturile fundamentale Constituționale invocate *supra*.

Totodată, în mod suplimentar, considerăm oportum la caz sublinierea faptului că Curtea Constituțională, luînd în vedere dispozițiile art.31 alin.(1) și (3) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, în §3 a hotărîrii sale nr.7 din 13.02. 2001 pentru controlul constituționalității art.82 și art.223 din Codul de procedură penală a statuat că “**Curtea Constituțională exercită nu numai controlul constituționalității actelor normative contestate, dar examinează și sensul atribuit acestora în practica aplicării lor de către organele de drept.**”

Or, potrivit art.53 alin.(2) din Constituție, Statul R.Moldova răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate pentru erorile săvîrșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești. În temeiul acestor prevederi a fost instituit un mecanism pentru repararea prejudiciului cauzat persoanei în urma tragerii ilegale la răspundere penală și condamnării ilegale, i.e. Legea nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Și, potrivit **DCC nr. 45 din 18.05.2020, §27** - Curtea nu poate examina, prin prisma Constituției, dacă autoritățile interpretează și aplică corect legile. Anume din acest motiv - Curtea urmează să se asigure că textul legii este exact și clar stipulat, pe înțelegerea tuturor participanților pe process, și răspunde efectiv garanțiilor Constituționale de protecție și garantare de Stat a drepturilor Constituționale fundamentale, în sensul protecției cărora a și fost instituită norma, în cazul dat – **protecția dreptului fundamental la proprietate privată.**

Or, interpretarea diferită, diferențială sau imprevizibilă a normei sus-invocate, în sensul reținut de Legiuitor, este inadmisibilă, deoarece contravine principiului garantării de către autoritățile responsabile a dreptului fundamental la proprietate privată garantat **prin art.46 și art.127 din Constituția Republicii Moldova. Totodată se constată că textul normei art. 312 alin.(2) lit.c) Cod penal este unul care poate fi interpretat dificitar, și diferit, imprevizibil - inclusiv în defavoarea cetățenului.**

Potrivit **DCC nr. 60 din 09.06.2020, § 28**, Curtea a reținut că excepția de neconstituționalitate nu manifestă doar o funcție preventivă, ci și una reparatorie, pentru că ea privește, în primul rând, situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată. **De invocarea unei excepții de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, autorul acesteia – faptă ce reiese direct și urmează a fi aplicată în speța prezentă, orîn primul rând autorii vor beneficia de dreptate și echitate prevăzută de Lege, iar Statul va fi scutit de răspundere patrimonială pe viitor, inclusiv textul corectat va servi claritate pe viitor în alte cazuri similare.**

Totodată, atragem atenția **Înalții Curți**, că potrivit **DCC nr. 133 din 5.12.2019, § 23 și DCC nr. 136 din 9.12.2019, § 27**, Curtea a stabilit că odată ce excepția de neconstituționalitate reprezintă o problemă juridică **a cărei rezolvare trebuie să precedă soluționarea litigiului de care este legată**, aplicabilitatea și pertinența normei contestate pentru soluționarea litigiului principal **constituie condiții esențiale pentru admisibilitatea sesizării - or, soluționarea neconstituționalității prevederilor la art. 312 alin. (2) lit. c) CP, precede soluționarea legală a litigiului** current în ordine de control a judecătorului de instrucție, în vederea admiterii acțiunii legale de anulare a ordonanței procurorului cu obligare a acetsuia de a înlătura carențele survenite în urma punerii în aplicare contrară Constituției a prevederilor la **art. 312 Cod penal la alin. (2) lit. c)**, în coraport cu prevederile la **art. 287 și art. 467 Cod de procedură penală**, invocate în partea motivată în fond, cu obligarea procurorului de a pune la baza anulării actului contestat al procurorului – a faptului constatării infracțiunii prevăzute de **art. 361 Cod penal** ca agravantă a infracțiunii la **art.312 alin. (2) lit. c) Cod penal** prin prisma constatărilor definitive echivalabile sentinței în sensul **art. 467 CPP** și conform procedurii prestabilite de legiuitor la **art. 287 alin. (1) pt. 2) și alin. (4) CPP**.

Or sintagma curentă împiedică acest procedeu și considerăm că urmează a fi racordată în modul descries *supra*, pentru a corespunde **Logicii și Spiritului instituit de Legiuitor la prevedere** la momentul instituirii normei, acțiuni justificate în vederea garantării acestor drepturi și punerii Constituției în aplicare practică prin Legislație organică exacta și în spiritul Legii Supreme, **în interesul suprem al drepturilor fundamentale ale Omului în cadrul unui Stat de Drept instituit în Republica Moldova prin Constituția noastră, care respect drepturile fundamentale în spiritul înaltelor valori Europene de rând cu celelalte State membre ale Uniunii Europene, spațiul de supremație a Statului de Drept și domiei Legii.**

F. Lista documentelor relevante

Copiile documentelor anexate (6 documente pe 22 foi):

1. Copia Ordonanței din 26.04.2021 Procuraturii mun.Chișinău Oficiul Rășcani.
2. Copia scrisoare din 28.04.2021 nr.7/1-89/20-1161 Procuraturii Generale, semnate de I.Serbinov.
3. Copia Ordonanței din 13.04.2022 Procuraturii mun.Chișinău Oficiul Rășcani.
4. Copia Ordonanței din 06.09.2022 Procuraturii Anticorupție.
5. Copia Raport OUP din 07.08.2023.
6. Copia Ordonanței din 24.08.2023 Procuraturii mun.Chișinău Oficiul Rășcani.

*****

G. Declarația și semnătura autorilor sesizării

Declarăm pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte și veridice.

Locul: mun.Chișinău, Înregistrat și depus
prin Cancelaria Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana

Data: “_27_” noiembrie 2023

1. GHERMAN PAVEL

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

2. GHERMAN ALA

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

3. GHERMAN ION

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

Dosar nr. 10-1611/2023

(1-21107835-12-10-11082023-1)

ÎNCHEIERE

07 decembrie 2023

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, Judecător

Veaceslav Martînenco

Grefier:

Natalia Zaborot

Cu participarea:

Petiționarilor

Ala Gherman și Pavel Gherman

Procurorului

Lidia Gololobov

judecând în ședința judiciară închisă plângerea petiționarilor Ala Gherman, Pavel Gherman și Ion Gherman în ordinea art. 313 din Codul de Procedură Penală, instanța de judecată,-

A C O N S T A T A T :

Pe rolul instanței de judecată se află plângerea petiționarilor Ala Gherman, Pavel Gherman și Ion Gherman depusă în baza art. 313 din Codul de Procedură Penală, împotriva ordonanței procurorului adjunct interimar al Procurorului-șef al Procuraturii mun.Chișinău, șef adjunct interimar al Oficiului Râșcani, Angela Pleșca, din 31 iulie 2023.

La data de 27 noiembrie 2023 prin intermediul cancelariei, petiționarii au înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 312 alin.(2) lit.c) din Codul Penal al Republicii Moldova și anume a sintagmei „însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare”.

În ședință de judecată, petiționarii Ala Gherman și Pavel Gherman a susținut cererea.

Procurorul nu a obiectat cererea petiționarilor

Studiind materialele dosarului și cererea înaintată, instanța de judecată consideră necesar de a admite cererea și a sesiza Curtea Constituțională pentru a supune controlului constituționalității prevederile art. 312 alin.(2) lit.c) din Codul Penal al Republicii Moldova, din următoarele considerente:

În conformitate cu dispoziția art.7 alin.(3) Cod de procedură penală, În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea

unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

Potrivit art. 135 alin.(1) lit.a), g) din Constituția RM, „Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție

Totodată aceleași prevederi se regăsesc și în art.4 alin.(1) lit.a), g) al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr.317 din data de 13.12.1994 și în art. 4 alin.(1) lit. a) și g) din Codul Jurisdicției constituționale.

La fel, instanța de judecată notează că în temeiul Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a statuat că în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20,115,116 și 134 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

Mai mult decât atât, prin aceeași hotărâre, Curtea Constituțională, a relevat că, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

După această proiectare a cadrului normativ de referință, în speță, instanța de judecată reține că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din data de 09 februarie 2016.

Sintetizând circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de ridica la cererea petiționarilor excepția de neconstituționalitate, în cadrul judecării plângerii lui Ala Gherman, Pavel Gherman și Ion Gherman depusă în baza art. 313 din Codul de Procedură Penală, împotriva ordonanței procurorului adjunct interimar

70

al Procurorului-șef al Procuraturii mun.Chișinău, șef adjunct interimar al Oficiului Râșcani, Angela Pleșca, din 31 iulie 2023, a controlului constituționalității prevederilor art. 312 alin.(2) lit.c) din Codul Penal al Republicii Moldova, și anume a sintagmei „însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare”.

Totodată, în partea ce ține de solicitările petiționarilor vis a vis de suspendarea procesului, instanța ținând cont de specificul procedurii de examinare a plângerilor în ordinea art. 313 din Codul de procedură penală și a prevederilor art. 7 alin.(3/4) care prevede că, ridicarea excepției de neconstituționalitate în procedura controlului judiciar al procedurilor prejudiciare nu suspendă examinarea cererilor, a demersurilor, a plângerilor și a recursurilor, v-a respinge această solicitare.

În conformitate cu art. 7, 341-342, Cod de Procedură Penală al Republicii Moldova, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite cererea depusă de petiționarii Ala Gherman, Pavel Gherman și Ion Gherman privind sesizarea Curții Constituționale pentru a se pronunța asupra constituționalității prevederilor art. 312 alin.(2) lit.c) din Codul Penal al Republicii Moldova și anume a sintagmei „însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare”.

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea Ala Gherman, Pavel Gherman și Ion Gherman în vederea exercitării controlului constituționalității prevederile art. 312 alin.(2) lit.c) din Codul Penal al Republicii Moldova.

Se respinge solicitarea petiționarilor Ala Gherman, Pavel Gherman și Ion Gherman privind suspendarea examinării plângerii Ala Gherman, Pavel Gherman și Ion Gherman în ordinea art. 313 din Codul de Procedură Penală.

Încheierea este definitivă.

Președintele ședinței

Judecător

Copia corespunde originalului,
Judecătorul

/semnătura/

Veaceslav MARTÎNENCO

Veaceslav MARTÎNENCO